

VISSZATEKINTŐ 2–9. oldal

ESEMÉNYEK 10–12. oldal

ELEMZÉSEK 13–14. oldal

STATISZTIKÁK 15. oldal

OECD figyelő 2021/1

OECD
Nemzeti Tanács
Titkársága

Magyarország
OECD és UNESCO melletti
Állandó Képviselte

MAGYARORSZÁG 25 éve az OECD-ben

Balogh László helyettes államtitkárnak, Magyarország első OECD nagykövetének gondolatai az OECD csatlakozás 25. évfordulója kapcsán

A 25 éves magyar OECD tagság történelmi aspektusai, a megvalósult célok. Az 1990-es években a Magyarország által elnyert teljes jogú OECD tagság minden túlzás nélkül történelmi mérföldkőnek volt tekinthető. A 25 évvel ezelőtti OECD csatlakozás valós értékeléséhez vissza kell helyezni magunkat az akkori történelmi helyzetbe és összefüggésekbe; a csatlakozási tárgyalások megkezdésekor alig négy évvel vagyunk a hazai rendszerváltozás után.

Nyugati szemmel nézve alig négy éve jöttünk ki "a hidegből", a vasfüggöny mögül. Magyarország alapvető politikai, intézményi és gazdasági reformokat hajtott végre: közel 50 év múltán, szabad választások keretében parlamentáris demokrácia alakult ki több pártrendszerrel, a piacgazdaság alapvető jogi és intézményi kereteit az ország megteremtette, és a gazdaság a magántulajdonon alapuló versenygazdaságként kezdett működni. Közben megszűnt a Varsói Szerződés, a Szovjetunió katonai blokkja valamint a szovjet tömb gazdasági tömörülése, a KGST. Ma visszatekintve is bámulatos, hogy 4-5 év alatt - a rendkívül nehéz körülmények ellenére és a szakirodalomban sokszor emlegetett, de soha meg nem valósult II. Marshall terv elmaradása ellenére is - a magyar intézményrendszert és gazdaságot milyen jelentős mértékben sikerült átalakítani.

Az OECD ebben az időben a fejlett nyugati intézményrendszer szimbolikus és tartalmi megtestesítője volt. Hatalmas lépés volt tehát 1996-ban, hogy az akkor a legfejlettebb huszonnégy országot tömörítő szervezet, egyben a transzatlanti gazdasági együttműkö-

dés letéteményese két éves csatlakozási tárgyalásokat követően Magyarország teljes jogú befogadásával elismerte a magyar rendszerváltozás visszafordíthatatlanságát. Az OECD volt az első olyan nyugati nemzetközi szervezet, amely elfogadta és befogadta a rendszerváltó Magyarországot 1996-ban. Hozzá kell tenni, hogy az OECD igen pragmatikus és mértéktartó volt, hisz ebben az időben mindössze három közép kelet-európai ország csatlakozását indította meg; Magyarországon kívül Lengyelországgal és Csehszlovákiával kezdődött meg 1991-ben a szorosabb együttműködés, majd a csatlakozási folyamat. Ez előkészítette a terepet, hogy 1998-ban Magyarország egy másik rendkívül fontos transzatlanti szervezethez is csatlakozzék, a NATO-hoz. A 2004-es, európai uniós csatlakozást az OECD tagságunk, az ottani követelmények teljesítése és tapasztalatunk nagyban elősegítette, hisz azok a szabályok, ajánlások és iránymutatások, amelyek az OECD szabályrendszerét képezték, addigra már nagyrészt a hazai joganyagba is átültetésre kerültek.

Magyarország egyértelmű célja volt, hogy az OECD együttműködés révén a kiépülőben lévő piacgazdaság intézményrendszerének, jogi kereteinek kialakítása során a legjobb gyakorlatokat és leghatékonyabb piacgazdasági tapasztalatokat vehesse figyelembe, amelyek leginkább az OECD keretei között voltak elérhetőek és megismerhetőek. Fontos

cél volt az is, hogy az egyébként is rendkívül nyitott gazdasággal rendelkező Magyarország a lehető legmagasabb szinten integrálódjék a fejlett nyugati országok gazdaságaiba, gazdaságpolitikai, pénzügypolitikai vagy pl. környezetpolitikai szabályrendszere pedig harmonizálódjék a fejlett világban alkalmazott normákkal. Az OECD együttműködés és a szervezet keretei tudták lehetővé tenni, hogy a második világháború után elszenvedett fejlettségi, szabályozási, intézményi, összességében rendszerszintű lemaradásunkat a lehető leghamarabb bepótoljuk és felzárkózunk a fejlett világot jellemző intézményi, piacgazdasági környezethez. Erre azért is szükség volt, mert a külföldi befektetők, gazdasági vállalkozások számára a magyar gazdaság csak akkor válhatott vonzó beruházási célponttá, amennyiben itt is a számukra ismert és megszokott piacgazdasági, szabályozási és intézményi környezettel találkozhatnak. Fontos hozadéka volt a tagságnak, az a fajta networking is, amely a hazai kormányzati szereplők számára megnyitotta a lehetőséget, hogy a tagállamok társmínisztériumaival, szakértőivel lényegében bármely szakpolitikai kérdésben közvetlen eszmecserét folytassanak, tapasztalatokat szerezzenek. 25 év elmúltával ez ma teljesen természetes adottságnak tűnik, de a 1990-es évek közepén - alig-alig kiszabadulva a szocialista közegekből - ez rendkívül újszerű volt a magyar kormányzati tisztviselők számára.

Mára Magyarország az OECD elismert tagjává vált, számos kérdésben nemcsak konzultálunk és tapasztalatokat osztunk meg más tagállamokkal és a szervezettel, hanem magunk is kezdeményezők, adott esetben a jó, - sokszor mások által is követett - gyakorlatot bemutató országok között szerepelünk. Azt a célt, hogy a fejlett világ országaival az új gazdaságpolitikai kihívásokról, gazdaságpolitikai megoldásokról vagy új formálódó szabályokról már korai időszakban is tudjunk eszmét cserélni, vitatkozni vagy adott esetben közös platformot kialakítani már régen sikeresen megvalósítottuk, napi gyakorlattá vált.

OECD – tendenciózus változások. A legnagyobb változás, - ami szemmel látható - éppen a tagság kibővülésében van; 1996-ban Magyarország az OECD 27. tagállama lett. Ma 37 tagállamot számolunk és további hat tagjelölt ország áll sorban arra várva, hogy a csatlakozási tárgyalások velük is megkezdődjenek, a folyamat végén, néhány év múlva tehát már 40 fölötti lesz a taglétszám. Az OECD döntéshozatala alapvetően konszenzus centrikus, ugyanakkor nyilvánvaló, hogy ilyen magas taglétszám mellett sokszor nehezebb a konszenzust kialakítani. Jelentős vál-

tozás, hogy az OECD – éppen szakmai sikeressége miatt – az utóbbi időben rengeteg olyan feladatot és megbízást kapott a G7, illetve a G20 részéről, amelyek vitathatatlanul emelik a szervezet nemzetközi elismertségét, rangját, ugyanakkor igen komoly erőforrásokat is elvonnak a tagállamok számára fontos munkák elől. Emellett nagyban nőtt az OECD normaalkotó szerepe, pl. a nemzetközi adózási területen, és említést érdemel szervezet szerepvállalása a nemzetközi klímacélokra vonatkozó megállapodás előkészítésében is, a célok szakszerű meghatározásában. Egy biztos: az OECD nemzetközi láthatósága és a vezető hatalmak arra való támaszkodása, és így közvetett befolyása nagyban nőtt az elmúlt 25 évben. Fontos változás, hogy ma Magyarországon is a szervezet tevékenysége és tanulmányai sokkal szélesebb körben ismertek és napi szinten is használatosak kutatók, kormányzati hivatalok, újságírók és egyetemi hallgatók által, mint két évtizeddel ezelőtt.

Személyes élmények nagykövetként. A nagyköveti posztot 1996 és 1999 között tölthettem be, a történetek valószínűleg egy önálló, hosszabb cikket is megtudnának tölteni. A legfontosabb élmény és tanulság számomra az volt, hogy újonnan csatlakozó orszákként megfelelő érveléssel, szakmai háttérrel, kitűnő hazai szakemberek felvonultatásával Magyarország a szervezetben - és ezen keresztül - a fejlett világ kormányzati szférájában is láthatóvá és elismertté vált, hazánk elismertsége dinamikusán nőtt. Nagy élmény és tapasztalat volt, a csatlakozási tárgyalások finisében, amikor az egyik legfontosabb szereplő Magyarországot egy korábban tett szerződéses vállalásának, egy lezárt tárgyalási pontnak a visszavonására szólította fel. Magyarország hitelessége, érettsége fogott kockán. A partner számunkra nagyon fontos volt, arcot mégsem veszíthettünk. Minden tagállam szeme Magyarországra szegeződött: most mit fog lépni? Egyértelmű javaslatom volt, hogy e tárgyalási zsarolásnak nem engedhetünk. Olyan szereplők mozdultak meg Magyarország OECD csatlakozása érdekében egy hétvégén, mint Kohl német kancellár, Chirac francia elnök, és Major brit kormányfő. És nem engedtünk. Utólag azt gondolom, hogy ez volt az igazi tűzpróba Magyarország számára, a nyilvánvaló tény, hogy igazunk, vállalásunk mellett a „zsarolás” ellenére is kitartottunk, komoly elismerést hozott – innentől kezdve, minden ajtó megnyílt a magyar képviselő előtt, teljessé és fenntartás nélkülivé vált Magyarország be- és elfogadottsága.

Személyes élményeim közé tartozik még kíváncsi szakemberek megismerése, jelentős államférfiakkal és - hölgyekkel, vezető közgazdászokkal való sze-

mélyes találkozás és beszélgetés, olyanokkal, akik ma már sokszor csak könyvekből, tankönyvekből köszönnek vissza ránk. Ilyen volt pl. Lámfalussy Sándor, vagy éppen André Kosztolányi, Joseph Stiglitz Nobel-díjas közgazdász, vagy Jeffrey Sachs, de ilyen volt Jacques Delors, az Európai Bizottság egykori nagytekintélynek örvendő elnöke, vagy Madeleine Albright, amerikai külügyminiszter is. A sort hosszan lehetne folytatni.

A 20. évforduló utáni folytonosság. Globális szinten jelentős vívmány a 2017-ben a nemzetközi adó-együttműködés keretében létrejött megállapodás (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting), röviden MLI, amelynek lényege, hogy a világ számos kétoldalú adóegyezményei fölött egyfajta ernyőt képezve elősegíti az adóhatóságok adóelkerülés elleni összehangolt nemzetközi fellépését. A mai napig mintegy 90 ország vált a létrejött megállapodás aláírójává és ennek révén - egy újszerű, úttörő jogtechnikai megoldással - közel 1700 kétoldalú megállapodás erősítését és módosítását lehetett elérni. Más szavakkal: 90 aláírás elég volt 2x1700 aláírás helyett ugyanannak a joghatásnak az eléréséhez. Ugyancsak adózási területen alakul ígéretesen a globális digitális cégek megadóztatását elősegítő megállapodás tárgyalása. De természetesen számos új javaslatot és ajánlást tud felmutatni az elmúlt öt évben a szervezet a tagállamok számára a munkaerőpiaci, a képzési, a tudás-alapúság erősítésének előmozdítása terén, de hasonlóképpen a digitalizáció és a mesterséges intelligencia kérdéskörében. Magyarország esetében az OECD aktívan részt vállalt a magyar KKV stratégia megújításában és kidolgozásában.

A COVID-válság szervezeti hatása. Az OECD most is folyamatosan nyomon követi és gyűjti, hogy az egyes országok milyen szakpolitikai válaszokat adnak a válságra – egészségügyi, járványügyi és gazdaságpolitikai természetű reakciókra gondolok. Elemzi a világ gazdasági és regionális folyamatokat, és rámutat a lehetséges kitérési pontokra, amelyek alapján azután minden tagállam maga választja ki a számára legmegfelelőbb opciókat. Azok az elemzések és ajánlások, amelyeket az OECD ezúttal megfogalmazott, nevezetesen, hogy ebben a helyzetben nem megszorításokra, nem a költségvetési szigor fokozására, hanem éppen ellenkezőleg a kiadások növelésére, a gazdaságot támogató, a mozgásban tartó intézkedésekre, a munkahelyek és a belső fogyasztás megőrzésére van szükség, jelentősen megerősítettek bennünket is abban, hogy a

helyes úton járunk a saját gazdaságpolitikánk fő vonalát illetően. Megjegyzem, hogy a 2008/2009-es válságot követően, 2010 után a magyar kormány ugyanezt gondolta és cselekedte, de akkor ezzel az OECD államok között csaknem egyedül volt. Hízogó lenne azt gondolni, hogy utóbb az OECD (is) éppen az akkori magyar válaszokat és gyakorlatot tekintette legjobb gyakorlatnak az elért eredmények alapján, és most az egész válságkezelési stratégiája arra épül. Tény, hogy a 2010-es évek elején az OECD volt az első nemzetközi szervezet, amely megértést és érdeklődést mutatott a magyar, akkor éppen unortodoxnak minősített gazdaságpolitikai megoldások iránt, és viszonylag gyorsan inkább elismerően szolt ezekről a megoldásokról és némelyiket már a 2010-es évek első felében felvette a követendőnek gondolt megoldások közé.

A magyar-OECD kapcsolatok jövője. „Jósolni meglehetősen nehéz dolog, főleg ami a jövőt illeti”. Ezt mondta Bohr, a híres dán fizikus és jómagam se tudok ennél okosabbat mondani. Egy egészen biztos: a világban folyamatosan jelennek meg újabb és újabb kihívások, amelyek megoldására a tankönyvek nem szolgálnak megoldással a kormányok számára. Ezért az elkövetkező években és évtizedekben az OECD továbbra hasznos és fontos viszonyítási pont marad Magyarország számára. A szervezet által kínált gazdaságpolitikai megoldások palettája nagy segítség. A szervezet kitűnő fórum a más hasonló problémákkal küzdő tagállamok megoldásainak, javaslatainak megismerésére, saját elképzeléseink ütköztetésére és megvitatására. Az OECD-ben futnak össze az országok által alkalmazott gyakorlatok, amelyekből utána megfelelő elemzést követően könnyebb kiszűrni a legjobb, leghasznosabb, leginkább bevált szakpolitikai megoldásokat. És az OECD nem tesz függővé: nem kínál pénzt, forrásokat, nem helyez szankciókat kilátásba, csak önként követhető, választható szakpolitikai tanácsokat ad. Nem akar politikai ítélőbíróként fellépni, és nem gondolja azt sem, hogy a bölcsek kövének letéteményese. De tényeken, statisztikákon, elemzéseken és gyakorlati tapasztalatokon alapuló, sokszor holisztikus megközelítésű ajánlásokat tesz. Személy szerint jómagam az elkövetkező 25 évben is számítok az OECD józan, visszafogott, tényszerű és előremutató, megoldás-orientált szakpolitikai munkájára és ajánlásaira, a legjobb gyakorlatok feltárására és bemutatására. És arra, hogy ezzel a világunkat, és a magyar gazdaságot is előre viszi, átsegíti a kihívásokon. De ahhoz, hogy az OECD ezeket az évtizedes értékeit megőrizze a tagállamok akarata, elszántsága és irányító szerepük megőrzése is szükséges...

Magyarország és az OECD

Történelem. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, röviden OECD az 1948-ban, a Marshall terv kezelése céljából életre hívott OEEC - Organisation for European Economic Cooperation - utódszervezete, működését 1961 szeptemberében kezdte meg. Alapító okmányát, a Konvenciót 1960. december 14-én írták alá, Párizsban. A Szervezet alapvető célja a lehető legnagyobb mértékű fenntartható gazdasági növekedés és foglalkoztatottság, valamint növekvő életszínvonal elérése a tagállamaiban, a pénzügyi stabilitás fenntartása, továbbá hozzájárulás a világkereskedelem bővüléséhez multilaterális és diszkriminációmentes alapokon, a „Jobb szakpolitikákkal egy jobb életért” küldetéspolitikai hitvallás mentén.

Magyarország 1996. május 7-én csatlakozott 27. tagállamként, teljes jogú tagként az OECD-hez, de az együttműködés megkezdése jóval korábban vezet vissza. Az 1991-es év kiemelten mozgalmasra sikeredett, 2 évvel az első OECD főtitkári látogatást követően felgyorsultak az események: hazánk OECD kapcsolattartó tanácsost delegált Párizsba, elkészült az első Magyarországról szóló OECD gazdasági országtanulmány, valamint ünnepélyes keretek között aláírásra került a Magyarország és az OECD közötti együttműködési megállapodás. Újabb két év, újabb mérőföldkő, hazánk hivatalosan is benyújtotta felvételi kérelmét az OECD-hez.

1994. OECD Tanács ülés részvétel, majd csatlakozás az OECD Nemzetközi Befektetési Okmányához.

„Magyarországon a folyamatok immár visszafordíthatatlanná váltak, s országunk ugyanazokat az értékeket vallja, mint az OECD tagjai. Ugyanazokat a célokat követi, és hasonló gondokkal küzd”.

(Boross Péter miniszterelnök az OECD Tanácsa ülésén)

„(...) a világ gazdaság fő dolgait ebben a szervezetben készítik elő intellektuálisan és szakmailag, itt van az a szellemi kapacitás, amely az új dolgokkal foglalkozik.,,

(Martonyi János külügyi államtitkár, későbbi külügyminiszter)

1996, a csatlakozás éve. Márciusban az OECD Tanács döntése alapján meghívják Magyarországot a Szervezet tagjainak sorába. Dunai Imre ipari és kereskedelmi miniszter és Jean-Claude Paye, az OECD főtitkára Párizsban aláírja a csatlakozási okmányokat. Áprilisban a hazai törvényhozás ellen-szavazat és tartózkodás nélkül, 278 igen szavazattal fogadja el azt az országgyűlési határozati javaslatot, amely megerősíti a Magyar Köztársaság csatlakozását az OECD-hez. Május 7-én hazánk hivatalosan is csatlakozik az OECD-hez.

„Az OECD-tagság azért is jelentős, mert ez az első világviszonylatban fontos integrációs szervezet, amely Magyarországot teljes jogú tagként fogadja sorába. (...) Nem túlzás a mai eseményt történelminek nevezni”

(Dunai Imre, volt ipari és kereskedelmi miniszter)

1996 júniusában hazánkat felvették az OECD keretében működő Nukleáris Energia Ügynökségbe (NEA). 1997 májusában Magyarország letétbe helyezte csatlakozási okmányát a Nemzetközi Energia Ügynökségnél (IEA) is.

Emlékezet. Magyarország immár 25 éve tagja az OECD-nek, komoly felhalmozott élmény- és tudásanyaggal. Az elmúlt negyed század együttműködésének kulcsszavai a lehetőség és együttgondolkodás, az egyenrangúság, a partnerség és szövetség, a kölcsönös hasznosság és eredményesség, valamint a közös, folyamatos megújulás.

Hazánk szervezeti tagsága egy olyan lehetőség, amely a legfejlettebb országokkal való együttgondolkodás mentén biztosítja, hogy folyamatosan részesei legyünk mindannak a globális szakmai tudáshálózatnak, amelyben a legjobb nemzetközi szakpolitikai gyakorlatokat és megoldásokat lehet megismerni, illetve hazánk is bemutathatja törekvéseit és saját eredményeit a különböző szakpolitikai területeken. A Szervezet főtitkáráként 15 éve munkálkodó Angel Gurría hasonlatával élve az OECD olyan, mint autóinkban a GPS, egyrészt pillanatképeket ad arról, hogy éppen hol vagyunk, és ha jelezzük, hogy hová szeretnénk eljutni, akkor megmutatja, hogy a rendelkezésre álló adatok birtokában ez miként, milyen szakpolitikai eszközökkel sikerülhet.

A Szervezet a világ vezető gazdasági-fejlesztési, koordináló intézménye elsősorban a gazdaságpolitika, a strukturális gazdasági elemzések, előrejelzések, a versenypolitika, az adópolitika, az oktatás, a statisztikai alapok, a munkaerő-stratégiák, a jó kormányzás és a korrupció elleni küzdelem területein.

Az OECD a tagjait a gazdaságról folytatott eszmecsere egyenrangú partnerének tekinti, nincsenek kényszerítő eszközei arra, hogy az országok milyen utat is válasszanak, ajánlásokat és tanácsokat ad, fogékony az új megközelítésekre, egyszerre tart tükröt az egyes tagországok elé kollektív tudása birtokában, és enged teret a nemzetközi szintű szakpolitikai eszmecsereknél, különösen a világ gazdasági kapcsolatok fontosabb általános és szektor-specifikus problémáinak megoldása vonatkozásában.

Az OECD partner és olyan szövetséges, amely értelmezi a szokatlan megoldásokat is, ha pedig sikeresnek találja őket, akkor mások számára is hozzáférhetővé teszi. Képes mérlegelni a különböző megközelítéseket a jónak tűnő megoldás kiválasztásához, partner a vitában és szakmai eszmecsereben. Folyamatos visszaigazolást nyer, hogy az OECD egyedülálló lehetőséget teremt a világ gazdaság legfontosabb szereplőivel szoros együttműködés kialakítására, törekvéseik, álláspontjuk megismerésére, a közös érdekeltsgű területek, illetve az esetleges feszültség-források feltárására.

A Szervezettel való együttműködés kölcsönösen hasznos és eredményes, a szakmai munkában és az informális kapcsolatokban temérdek hasznos infor-

máció és ismeret gyűlik össze, amelyet kellő hozzáértés esetén a gazdaságpolitikai finomirányítás és az OECD egyaránt hasznosítani tud.

A nemzetközi, globális folyamatok folyamatosan új kihívásokat támasztanak, amelyek hangsúlyosan érintették és érintik a Szervezetet. A megújulás csak a tagok közös akarata és együttműködése mentén valósulhat meg, így mozdult el az OECD fokozatosan a „think tank” felől a „do tank” irányába, és a jelenkor járványügyi válságában is a még fokozottabb nemzetközi együttműködést hangsúlyozza a „Building back better” célkitűzés mentén.

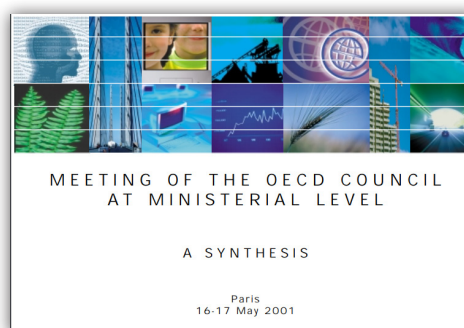
Jelen és jövő. A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet 25 éve van jelen a magyar gazdaságpolitikai köztudatban, és ez szilárd alapot biztosít a jelenkori és a jövőbeli együttműködésnek egyaránt.

A jelenben nem megkerülhető, hogy az egész világon végigsöprő koronavírus-járvány az OECD-t is soha nem tapasztalt kihívások elé állította, a szakmai munka középpontjába helyezve a világjárvány számos aspektusát, gazdasági hatásait, a kilábalás lehetséges forgatókönyveit.

A koronavírus-válság miatti világ gazdasági visszaesés ugyanakkor újból ráirányíthatja a figyelmet az OECD eredeti küldetésére: a fenntartható gazdasági növekedés és foglalkoztatás elérésére. E célok megerősítésére, illetve szükség szerinti újraértelmezésére történelmi esélyt kínál az OECD jövőképeken idén megkezdődött felülvizsgálata, amelynek eredményeként a tagországok 2021-ben, az OECD alapításának 60. évfordulója alkalmából fogadják el a szervezet új jövőképét. Az új jövőhöz egy új vezető is társul, 2021. június 1-től az ausztrál Mathias Cormann irányítja a Szervezetet, céljai között meghatározva a globális gazdasági fellendülés támogatását és az OECD gazdasági szerepének megerősítését.

A célunk a fentiek tükrében továbbra is az, hogy hazánk az eddigieknek megfelelően a Szervezet munkájához magas szakmai színvonalon járuljon hozzá, és hogy ennek a már meglévő, jól kialakított együttműködési rendszernek új impulzusokat adjon, tovább mélyítve és szélesítve a nemzetközi szakmai kapcsolatokat.

Magyarország és az OECD 25 év, 25 kép

Az OECD új főtitkára: Mathias Cormann

Az OECD új főtitkárának kiválasztására irányuló, 2020. november 1-je óta tartó folyamat lezárult, a főtitkári tisztséget az utolsó körben végül szoros versenyben a Magyarország által is támogatott, ausztrál Mathias Cormann nyerte el a svéd Cecilia Malmströmmel szemben. Az új főtitkár hivatalba lépésének dátuma 2021. június 1.

Angel Gurría OECD főtitkár jelenlegi, harmadik ötéves mandátuma 2021. június elsején lejár. Az új OECD főtitkári pozícióra kiírt pályázatra tízen jelentkeztek a 2020. november 1-jei benyújtási határidőig. Mathias Cormann minden választási fordulóban erős támogatottságot ért el a kinyilvánított tagországi preferenciák alapján, az utolsó, 2021. március 12-i véleménynyilvánító szavazáson két szavazattal szerzett többet, mint svéd vetélytársa.

Az OECD Tanácsának 2021. március 15-i Tanácsülésén Angel Gurría főtitkár bejelentette, hogy a

Tanácsülés ellenvetés nélkül elfogadta a kiválasztási bizottság elnökének javaslatát, miszerint a választási eljárás alapján, konszenzusos döntésként a következő 5 évben az ausztrál Mathias Cormann lesz az OECD új főtitkára. Cormann 50 éves, belga születésű jogász, politikus, 2013-tól OECD-főtitkári jelölésig Ausztrália pénzügyminisztere. Főtitkári programjának fő elemei a globális gazdasági, társadalmi és egészségügyi fellendülés támogatása, valamint az OECD gazdasági szerepének erősítése és globális befolyásának kiszélesítése. Főtitkári programjának ismertetése céljából a főtitkár-választási folyamat során Cormann személyes látogatást tett Varga Mihály és Szijjártó Péter miniszter úrnál.

Az új főtitkár megválasztásához Orbán Viktor miniszterelnök és Varga Mihály pénzügyminiszter is gratulált.

Bővebben:

<https://oecd.kormany.hu/mathias-cormann-az-oecd-ujonnan-megvalasztott-fotitkara>
<https://www.oecd.org/newsroom/oecd-member-countries-appoint-mathias-cormann-as-next-secretary-general.htm>

Hazai vonatkozású események

Az OECD Globális Stratégiai Csoport (GSG) ülése: új szervezeti jövőkép és a gazdasági helyreállítás általános, zöld aspektusai

(2021. március 15-16.)

Az OECD Globális Stratégiai Csoportja (GSG) március 15-16-i ülésének két kiemelt témája az OECD jövőképét (NVS) meghatározó új stratégiai dokumentum főbb irányainak meghatározása, valamint a gazdasági helyreállítási folyamat általános, fiskális és zöld megközelítései voltak. Az ülésen Magyarországot Gion Gábor, a Pénzügyminisztérium államtitkára képviselte, aki a szervezeti jövőképének értékelése kapcsán kiemelte, hogy az OECD-nek vissza kell térnie az alapvető mandátumához, vagyis a gazdasági fejlődés és növekedés kvalitatív és kvantitatív méréséhez, és egyben felhívta a figyelmet a szövegtervben megfogalmazott migrációs kérdés összetett problematikájára. A helyreállítási folyamattal kapcsolatban Turóczy László nagykövet úr hangsúlyozta, hogy a magyar helyreállítási program középpontjában is a fenntartható versenyképesség feltételeinek megteremtése és a beruházások kapcsán a zöld szempontok maximális érvényesítése áll.

Maria-Gabrielle Ineichen-Fleisch svájci GSG elnök rövid, a két napi ülés tematikáját összefoglaló bevezetőjét követően Guido Biessen, Hollandia OECD nagykövete és az NVS-témafelelőse vitaindító beszédében hangsúlyozta, hogy az OECD jövőképét meghatározó 10 éves stratégia megújításának folyamata legalább olyan fontos, mint az eredménye, és a kulcskérdés az, hogy a jövőkép tervezetének megalkotásakor valóban a megfelelő kérdéseket tették-e fel és a legfontosabb kihívásokat azonosították-e.

Angel Gurría, az OECD főtitkára hozzászólásában megerősítette, hogy az irány jó, meglátása szerint az NVS a múltra épül, a jelenből merít, és a jövőnek szól. Hozzátette, hogy a mostani tervezet kiválóan feltárja napjaink kihívásait és lehetőségeit, de a fő kérdés az, hogy miként segíti majd a jövőbeli célokat. A felgyorsult éghajlatváltozást, amit ő klímakrízisként aposztrofál, korunk legnagyobb kihívásának nevezte, és hangsúlyozta, hogy 2050-re el kell érni a zero kibocsátást. A

legégetőbb, aktuális kihívásként a koronavírus járvány okozta gazdasági visszaesést említette. De meglátása szerint legyen szó bármilyen kihívásról – egészségügy, oktatás, KKV-szektor, előregedő társadalom, fenntarthatóság és fejlődés – a központi kérdés az emberek jóléte, a humáncentrikus megközelítés. Az OECD szerepe kapcsán úgy fogalmazott, hogy hasznos a „think tank” is, de jelenleg egy „do tank” típusú szerepvállalásra van szükség, hogy az OECD az ajánlásain keresztül formálja a globális gazdaságot és a kereskedelmet, összefogja a nemzetközi együttműködést. Zárásként ismételt hangsúlyozta az OECD bővítésének szükségességét.

A tagországok az egyenkénti felszólalásaikban elmondták, hogy az NVS első verzióját és fő témáit – klímaváltozás, biodiverzitás, környezetvédelem, digitális átalakulás, multilateralizmus fontossága, tudomány és oktatás szerepe, ellenálló egészségügyi rendszerek kialakítása, adóügyi kérdések - alapvetően jó kiindulási alapnak tartják, azonban helyenként a hangsúlyok javítása szükséges, illetve tematikus kiegészítésekkel élték (monetáris és fiskális politikák szerepének hangsúlyozása, munkanélküliség kezelése, zöld stratégiák létrehozása, energiarendszerek átalakítása, online közszolgáltatások fejlesztése, közsféra innovációja, adatok szabad áramlása). A tagországok óvatosabban foglalkoztak a bővítés kérdésével, nem zárkoznak el tőle, azonban úgy gondolják, hogy azt megfontoltan kell végrehajtani, a csatlakozás nem az egyetlen módja a közös értékek továbbításának.

Magyarország részéről Gion Gábor államtitkár úr elmondta, hogy a dokumentum megfelelően ambiciózus, és óva intett attól, hogy további elemekkel terheljük a már így is nagyon összetett feladatsort. Az OECD alapvető mandátumához való visszatérésen túl, több ország véleményéhez hasonlóan szintén hiányolta a szövegből a gazdasági növekedést és termelékenységet célzó szakpolitikákat és a foglalkoztatáspolitikai szerepének hangsúlyozását. Nem támogatta a migrációra vonatkozó szövegrészt a jelen formájában, mivel meglátásunk szerint helytelenül állítja, hogy a migráció egyértelműen előnyös. A migráció ennél sokkal összetettebb probléma, hiszen sem a forrás, sem a fogadó országok számára nem jelent előnyt. Kérte a szöveg átgondolását, felhívva egyben a figyelmet arra, hogy a migráció Magyarország számára politikailag érzékeny téma.

Az esemény második napjának fókuszában a helyreállítási folyamat lehetséges zöld aspektusai, a környezetbarát növekedés, illetőleg a gyors válságkezelő intézkedések mögött meghúzódó fiskális erőfeszítések álltak.

Angel Gurría rövid felvezetőjében az oltások fontosságát emelte ki, amelyet a válság leküzdéséhez vezető leggyorsabb útnak nevezett. A főtitkár hangsúlyozta emellett a válság eredményezte kihívások (növekvő munkanélküliség, hátrányos helyzetbe került társadalmi csoportok támogatása) mihamarabbi kezelésének, valamint a monetáris és fiskális politikák összehangolásának fontosságát. Nemzetközi együttműködést sürgetett az egészségügy, a kereskedelem, a mobilitás és az adózás vonatkozásában. A zöld átmenet megteremtése és a zöld fenntarthatóság kapcsán kiemelte, hogy azoknak a klímacélokat és a klímasemlegességet hangsúlyosan kell támogatniuk.

Laurence Boone, az OECD vezető közgazdásza ismertette a Szervezet aktuális Időközi Gazdasági Kilátások kiadványának fő megállapításait. Hangsúlyozta, hogy a globális GDP 2021 közepére elérheti a világjárvány kitörése előtti szintet, és kedvező esetben, ha a fejlett gazdaságokban sikerülne a tervezettnél is gyorsabban elérni a megfelelő átoltsági szintet, a világgazdaság kibocsátása 2022-re visszatérhetne a pandémia előtti pályára. Masamichi Kono OECD főtitkár-helyettes a zöld átmenet jelentette kihívásokra, az e tekintetben kevesebb figyelmet kapó képzések fontosságára, a karbonsemlegesség elérésére, a közbeszerzések zöldítésére és az adórendszer zöld reformjára tért ki rövid hozzászólásában.

Jeffrey Schlagenhauf OECD főtitkár-helyettes a kormányzatok által a válság alatt elvesztett bizalom visszaszerzésének fontosságára hívta fel a figyelmet. Schlagenhauf szerint a döntéshozatali folyamat javítására, a rendelkezésre álló források hatékonyabb el-

költségére és a megfelelő kommunikációra kell kiemelt figyelmet fordítani az egyes kormányzatoknak a bizalom visszaszerzése és visszaépítése érdekében.

A tagországi hozzászólások központi és visszatérő eleme volt a saját kormányzati zöld stratégiák fő pontjainak ismertetése, többek között egy új zöld növekedési modell kialakítása, a párizsi egyezmény és az adózás környezeti aspektusainak kidolgozása, a digitalizáció jelentette lehetőségek kiaknázása, a zöld mobilitás megteremtése, a karbonsemlegesség és a kibocsátásmentes gazdaság 2050-re történő megteremtése, zöld infrastruktúra fejlesztések és beruházások támogatása, és új zöld munkahelyek létrehozása. A válság egyúttal számos strukturális problémát is a felszínre hozott, e területek között került felsorolásra az egészségügy, annak megerősítése mind infrastrukturális, mind eszköz és finansziális oldalról, a munkaerőpiac átalakítása, a fiatalok és a nők támogatása, a magánszektor válságkezelésbe való bevonásának és a vállalkozások erősítésének szükségessége valamint a meggyengült fiskális pozíció stabilitásának megteremtése. A tagállamok elismerően nyilatkoztak az OECD e kihívások kezelésében nyújtott támogató munkája vonatkozásában.

Magyarország részéről Turóczy László nagykövet úr hozzászólásában hangsúlyozta, hogy a pandémia következtében a világgazdaság kedvezőtlen és bizonytalan helyzetbe került; cél a vírus kontroll alatt tartása és a gazdaság újraindítása, amely egy hatékony és sikeres oltási stratégia nélkül elképzelhetetlen. Kiemelte, hogy e tekintetben Magyarország az EU éllovasai közé tartozik. Hozzátette, hogy a válság egyben egy lehetőség is, a magyar kormány célja, hogy alkalmazkodjon a jövő kihívásaihoz, és áttérjen egy innovatívabb, zöldebb, digitalizáltabb gazdaságra. A Magyarország által is kibocsátott fenntartható fejlődést támogató zöld kötvény pénzügyi eszközt jó példaként említette, hisz az biztosítja, hogy az ebből befolyt forrást valóban zöld projektekre fordítsák. A helyreállításhoz szükséges források biztosítása kapcsán beszéde zárásaként kitért arra, hogy Magyarország saját forrásai mellett az EU által társfinanszírozott projektekre is számíthat.

Angel Gurría az ülés lezárásaként az OECD további támogatásáról biztosította a tagokat, egyúttal hangsúlyozta, hogy a Szervezet célja a kormányzatok iránti bizalom visszaépítéséhez való hozzájárulás és a jövőbe mutató, konkrét tényeken alapuló szakpolitikai ajánlások megfogalmazása a helyreállítási folyamatok felgyorsítása érdekében.

Bővebben:

<https://oecd.kormany.hu/a-gazdasagi-helyreallitas-altalanos-es-zold-kihivasainak-ertekelese-vala-mint-az-oecd-uj-jovokepe-az-oecd-globalis-strategiai-csoport-ulesen>

Aktuális gazdaság- és pénzügypolitikai témájú OECD elemzések, publikációk

Időközi Gazdasági Kilátások: a világgazdaság növekedési prognózisa

Az OECD legújabb Időközi Gazdasági Kilátások című kiadványa a világgazdaság aktuális helyzete mellett kitér a G20 országok 2021-22-es gazdasági kilátásaira is. A tanulmány 5,6%-ra becsüli a világgazdaság 2021. évi növekedését, 2022-ben pedig 4,0%-os növekedéssel számol. Az idei évre vonatkozóan a nagy világgazdasági centrumoktól kivétel nélkül növekedést vár a Szervezet, amely az euróövezeten kívül azonosítja a világgazdaság növekedésének motorjait az elkövetkezendő két évben, az élen Indiával, Kínával és az Egyesült Államokkal. Az euróövezet növekedése az elemzés szerint idén sem fogja meghaladni a világgazdasági átlagot. A kiadvány Magyarországra vonatkozó előrejelzést nem tartalmaz.

A tanulmány megállapítja, hogy a tavalyi év során ismertett előrejelzésekhez képest jelentősen javultak a globális gazdaság kilátásai az elmúlt hónapokban. Mindez a vakcina- és oltási programok elindításának, a fiskális ösztönzők fenntartásának és a vírussal szembeni küzdelem sikerességének köszönhető. A 2021-re vonatkozó előrejelzés 1,4 százalékponttal kedvezőbb a legutóbbi, decemberi prognózisnál, míg 2022-re vonatkozóan minimális, a decemberi előrejelzéshez képest 0,3 százalékponttal nagyobb növekedést vár az OECD.

Kiemelendő, hogy a tavalyi év vonatkozásában, a vizsgált országok tekintetében egyedül Kínának (+2,3%) és Törökországnak (+1,8%) sikerült gazdasági növekedést felmutatnia, míg Spanyolország (-11,0%) és az Egyesült Királyság (-9,9%) esetében csökkent a legnagyobb mértékben a GDP. A tavalyi súlyosabb visszaesés után az euróövezet növekedése idén sem haladja meg (+3,9%) a világgazdaság átlagát, leginkább a mérsékelt német (+3,0%) és olasz (+4,1%) visszapattanás következtében. Ezzel szemben a francia (+5,9%) és a spanyol (+5,7%) gazdaság, ha minimálisan is, de a világgazdasági átlagot meghaladó mértékben bővíthet már idén. Az OECD kiugró teljesítményt vár Indiától (+12,6%),

Kínától (+7,8) és az USA-tól (+6,5%), továbbá Törökország GDP-je is átlagot meghaladó mértékben növekedhet.

Az OECD aktuális előrejelzése az eddigi legbizakodóbb a világgazdaság kilátásait tekintve a COVID-19 vírus megjelenése és az azt követő egészségügyi és gazdasági válság jelenléte óta. Kockázati tényezőt jelent az elemzés szerint ugyanakkor az oltási menetrend esetleges akadozása, az új mutánsok megjelenése, esetleges további korlátozó intézkedések bevezetése, munkahelyek megszűnése és vállalati csődhelyzetek kialakulása.

Bővebben:

<https://oecd.kormany.hu/az-oecd-felfele-javitot-ta-a-vilaggazdasagi-novekedesre-vonatkoz-prognozisat>

<http://www.oecd.org/newsroom/the-need-for-speed-faster-vaccine-rollout-critical-to-stronger-recovery.htm>

Szakpolitikai ajánlások a gazdasági talpraálláshoz: szociális védelem, készségfejlesztés, digitalizáció, környezettudatos beruházások

Az OECD aktuális Going for Growth című kiadványa részletes áttekintést nyújt az OECD-tagországok és számos kulcspartner gazdasági növekedés szempontjából releváns szakpolitikai reformjairól és ajánlásokat fogalmaz meg a koronavírus járvány eredményezte válsághelyzet gazdasági és társadalmi kezelése érdekében. A szervezeti ajánlások alapvetően az egyes gazdaságok ellenálló képességének és fenntarthatóságának erősítésére, a gazdasági javak újraelosztásának előmozdítására és a termelékenység felgyorsítására, valamint a munkavállalók támogatására vonatkoznak. Magyarország esetében öt területen – termékpiacon verseny, oktatás és képzés, adó és szociális juttatások, munkaerőpiac, nyugdíjrendszer – javasolja az OECD a szakpolitikai eszköztár megerősítését.

A kiadványban az OECD elemzői hangsúlyozzák, hogy nincs univerzális stratégia a talpraállási folyamat tekintetében, ugyanakkor a pandémia számos gyengeségre mutatott rá a gazdaságok ellenálló képessége tekintetében, úgy, mint az ellátási láncok sérülékenysége, a szociális háló hiányából fakadó kihívások és a klímaváltozás. Ebből kifolyólag strukturális reformok bevezetését javasolják a kialakult problémák kezelése érdekében; az egészségügy és a szociális ellátórendszer javítása, a kritikus és a digitális infrastruktúrába való befektetés, a magánszektor ösztönzésére vonatkozó javaslatok a környezettudatos beruházások irányába egyaránt a talpraállási folyamatot szolgálhatják.

Az elemzésben megállapítást nyer, hogy a fejlett országok és a nagy feltörekvő piacgazdaságok vonatkozásában is a termékpiacon szabályozás, a verseny és a kereskedelem nyitottságának erősítése, illetőleg az oktatás és készségek fejlesztése áll az első helyen, mint prioritási terület. Közel hasonló fontosságúak a környezetvédelmi és aktív munkaerőpiaci intézkedések, az infrastrukturális fejlesztések, a lakhatási és adózási kérdések, a szociális juttatások, az egészségügy/közszféra hatékonyságának növelése, valamint K+F fejlesztések. A nemzetközi együttműködés erősíté-

se témájában kiemelik, hogy a világjárvány még inkább rámutatott a határokon átnyúló együttműködés fontosságára, különös hangsúllyal az egészségügyre, a feldolgozóiparra, a vakcinák elosztásával kapcsolatos kooperációra, a klímaváltozás kezelésére, a digitális adózásra, továbbá a kereskedelmi korlátok lebontására.

Az OECD a magyar gazdaság vonatkozásában tett ajánlásai öt prioritási terület köré csoportosulnak. Elsődlegesen a Szervezet kiemeli a verseny és szabályozások erősítését, javasolva az előzetes hatásvizsgálati rendszer és konzultációk erősítését, az átláthatóság növelését és a fizetésektelenségi eljárások egyszerűsítését a piacra való ki és belépés hatékonyságának emelése érdekében. A felsőoktatásban a hátrányos helyzetű diákok támogatásának erősítése, illetve a munkaerőpiaci követelményekhez való alkalmazkodás javítása kulcsfontosságú. Az adórendszer vonatkozásában az adók és az áfa csökkentését, egy egységes áfa kulcs bevezetését, célzottabb szociális támogatásokat, a környezetet szennyező autók megadóztatásának átgondolását, dugódíj bevezetését javasolják. A munkaerőpiaci javaslatok lényege az alacsony képzettségű munkaerő és a nők aktivitási rátájának növelése. A kiadvány ajánlásai között szerepel a munkanélküli segély és a mobilitás növelése, a munkakeresők foglalkoztathatósági képességének javítása, valamint ösztönzők bevezetése az anyák számára, hogy hamarabb visszatérhessenek a munkaerőpiacra. Szociális kérdésekben az ajánlások között szerepel a nyugdíjkorhatár indexálása a várható élettartamhoz, és egy általános, univerzális minimum nyugdíjbevezetése.

Bővebben:

<https://oecd.kormany.hu/szakpolitikai-ajanlasok-a-gazdasagi-talpraallashoz-szocialis-vedelem-keszsegfejleszt-es-digitalizacio-kornyezettudatos-beruhazasok>

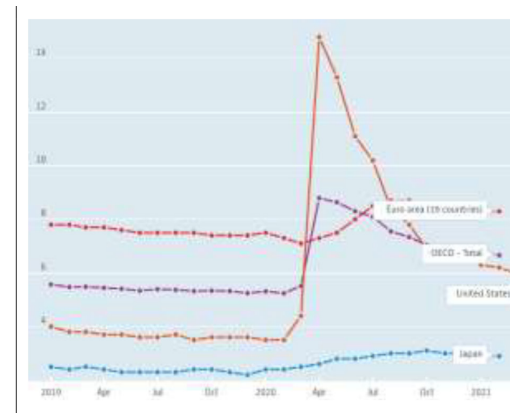
<https://www.oecd.org/newsroom/policy-reset-can-deliver-a-stronger-more-resilient-equitable-and-sustainable-post-pandemic-recovery.htm>

Aktuális gazdaság- és pénzügypolitikai témájú OECD statisztikák

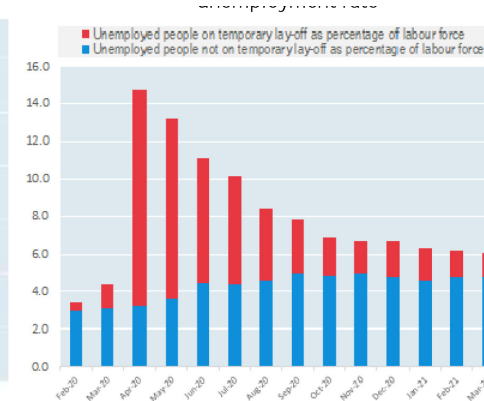
Harmonizált munkanélküliségi ráta

Az OECD térségre vonatkozó munkanélküliségi ráta 0,1 százalékpontos havi csökkenéssel 6,7%-ot mutatott 2021 februárjában, de ez az érték még mindig 1,4 százalékponttal magasabb, mint a pandémia kitörése előtti tavaly februári viszonyítási érték. Az OECD tagállamait tekintve a munkanélküliség leg-

nagyobb mértékben Izraelben nőtt havi összevetésben (4,6%-ról 5,1%-ra). Az USA vonatkozásában már 2021. márciusi adat is rendelkezésre áll, a vizsgált hónapban az Egyesült Államokban 6,0%-os munkanélküliséget mértek.

Az eurózónában 8,3%, míg az Európai Unió országait tekintve 7,5% volt a munkanélküliség mértéke 2021 februárjában, az előző hónaphoz képest nem történt változás semelyik térségben. Ugyanezen hónapban a fiatalok (15-24 év) foglalkoztatását tekintve a munkanélküliség mértéke 13,7% volt az OECD térségben, 17,3% az eurózónában és 17,2% az Európai Unió országaiban. Hazánk vo-

natkozásában a munkanélküliség mértéke 4,5%-ot, míg a fiatalok munkanélkülisége 13,6%-ot tett ki 2021 februárjában az OECD adatai alapján.

Bővebben:

<https://www.oecd.org/sdd/labour-stats/unemployment-rates-oecd-update-april-2021.htm>

Negyedéves foglalkoztatás

Az OECD térségre vonatkozó foglalkoztatási ráta 1,0 százalékponttal növekedett az előző negyedéhez képest, 66,7% volt 2020. negyedik negyedében. A növekedés pozitív tendenciát tükröz, azonban a 2020. negyedik negyedévi érték továbbra is 1,9 százalékponttal elmarad a világjárvány kitörésekor mért, 2020. első negyedévi viszonyítási értéktől. Mind az Európai Unióban, mind az eurózónában növekedett a foglalkoztatási ráta nagysága negyedéves alapon (67,8% illetve 67,3%).

Az OECD tagállamokat tekintve 2 százalékpontos vagy annál magasabb, negyedéves viszonylatban vizsgált foglalkoztatási ráta **növekedés** a chilei, a ko-

lumbiai és a mexikói adatokban mutatkozik meg. A foglalkoztatási rátát érintő legnagyobb mértékű, 4,6 százalékpontos tagállami visszaesés Izlandon volt negyedéves alapon (77,0%).

Hazánkban negyedéves alapon 0,1 százalékpontos növekedés, míg éves összehasonlításban 0,2 százalékpontos csökkenés következett be 2020. negyedik negyedében, a foglalkoztatási ráta tekintetében az OECD adatai alapján.

Bővebben:

<https://www.oecd.org/sdd/labour-stats/employment-situation-oecd-fourth-quarter-2020.htm>

